

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการดำรงชีวิตของคนในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญของยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคโลกไร้พรมแดน อันเกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะในด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ทำให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารต่างๆติดต่อถึงกันได้อย่างรวดเร็ว จึงเกิดการหลั่งไหลของวัฒนธรรมทำให้สังคมไทยซึมซับอารยธรรมตะวันตกเข้ามา ส่งผลให้วัฒนธรรมการดำเนินชีวิตบางอย่างของคนไทย เช่น การแต่งกาย การเข้าสังคม การวางตัว และการแสดงออกของเพศชายและเพศหญิงเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต

จากความก้าวหน้า ทันสมัย ทันเหตุการณ์ของระบบการสื่อสารมวลชนทำให้การบริโภคสื่อต่างๆของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้พฤติกรรมของคนไทยโดยเฉพาะเรื่องเพศ ซึ่งในสมัยก่อนถือว่าการพูดเรื่องเพศเป็นสิ่งที่หยาบคายและน่าอับอาย เป็นเรื่องที่ควรปกปิดไม่สมควรที่จะกล่าวถึง แต่เมื่อได้รับเอาวัฒนธรรมตะวันตกจากสื่อที่มีอิทธิพลต่อจิตใจมนุษย์เข้าไปเป็นประจำ จึงส่งผลให้พฤติกรรมทางเพศของคนไทยเป็นไปอย่างเสรีและเปิดเผยมากขึ้น (อังค์สุมล เชื้อชัย, 2543 : 2) ดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน อาทิเช่น หญิงสาวที่แต่งกายใส่เสื้อสายเดี่ยว นุ่งกระโปรงสั้น ตามแฟชั่นสมัยใหม่ การเที่ยวสถานบันเทิงเรีงรมย์ของวัยรุ่นชายหญิง การจับมือถือแขนหรือกอดจูบกับเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะต่างๆ พฤติกรรมรักร่วมเพศ เป็นต้น ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมและปัญหาสุขภาพตามมา

สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วง คือ ปัญหาทางเพศเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของชาติ ผลการศึกษาวิจัยหลายเรื่องได้ชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมของวัยรุ่นในยุคปัจจุบันที่สวนทางกับความคาดหวังของสังคม เช่น วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น อายุเฉลี่ยของการเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นมีแนวโน้มลดลง และพบว่าวัยรุ่นนิยมมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหรือแฟนมากกว่าหญิงบริการ จึงมักไม่ได้ใช้วิธีคุมกำเนิดหรือการป้องกัน ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมหรือติดเชื้อเอดส์ตามมา (นันทิยา ต้นศรีเจริญ, 2545) จากสถิติพบว่าผู้ป่วยเอดส์อายุ 20 – 24 ปีส่วนใหญ่มีปัจจัยเสี่ยงมาจากการมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 83.4 (กองโรคเอดส์, 2544) และจากสถานการณ์ด้านสุขภาพของกลุ่มเด็กวัยรุ่นและเยาวชนในเรื่องเพศและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่า วัยรุ่นในระบบโรงเรียนร้อยละ 22.6 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว และมีวัยรุ่นในระบบโรงเรียนเพียงร้อยละ 10.9 เท่านั้นที่ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องเพศ ช่วงอายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

มากที่สุดคือ 15 – 17 ปี และอายุน้อยที่สุดของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 10 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 77 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคู่อีก (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, 2545) ซึ่งการมีเพศสัมพันธ์กับคู่อีกนั้นทำให้วัยรุ่นเข้าใจผิด คิดว่าการร่วมเพศกับแฟนจะไม่ติดเอดส์ ร่วมเพศโดยกินยาคุมแล้วไม่ท้อง (สยามรัฐ, 28 กุมภาพันธ์ 2544 : 20) พฤติกรรมดังกล่าวตรงกับมูลนิธิ Kaiser Family ทำการสำรวจพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นสหรัฐฯอายุ 13 – 24 ปีมากกว่า 1,800 คน พบว่า ยังมีวัยรุ่นคิดว่าการกินยาคุมสามารถป้องกันการติดเชื้อเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ และวัยรุ่นอีกจำนวนหนึ่งคิดว่าหากไม่มีคู่นอนหลายคนก็ไม่จำเป็นต้องใช้ถุงยางอนามัยก็ได้ (รุจน์ โกมลบุตร, 2546 อ้างถึงใน มติชน, 29 พฤษภาคม 2546 : 6)

ทุกวันนี้เด็กไทยสามารถเรียนรู้และรับประสบการณ์ทางด้านเพศศึกษามาจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สื่อสมัยใหม่เป็นหนึ่งในแหล่งเรียนรู้ที่มีอิทธิพลสูงต่อเด็กและเยาวชน โดยนำเอาแนวความคิดและเรื่องราวต่างๆมาสู่โลกของเด็กและผู้ใหญ่ในเวลาเดียวกันโดยไม่คัดกรองข้อมูล ดังจะเห็นได้ว่าทั้งโทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์และหนังสือพิมพ์ต่างลงข่าวหรือนำเสนอเรื่องราวทางเพศอยู่ตลอดเวลา เด็กๆ จึงได้เห็นภาพการกอดจูบพลอดรักกันระหว่างชายหนุ่มกับหญิงสาวจากโทรทัศน์และภาพยนตร์ ได้ฟังเรื่องรักหรือตลกจี๋เส้นเกี่ยวกับความลับทางเพศจากรายการวิทยุ หรือการได้อ่านบทความหรือการ์ตูนเกี่ยวกับเรื่องเพศในหน้าหนังสือพิมพ์ ทำให้เด็กเรียนรู้และรับประสบการณ์ทางด้านเพศที่ผิดบ้างถูกบ้าง ดีและไม่ดีปะปนกันไป จนบางครั้งเด็กก็เกิดความสับสน สงสัยและไม่แน่ใจว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกหรือผิด อะไรเชื่อได้หรือเชื่อไม่ได้ (สุชาติและวรรณิ โสมประยูร, 2541 : 160 – 161) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันมีสื่อมากมาย เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ วีดีโอ คาราโอเกะ หนังสือการ์ตูน วารสาร เกมคอมพิวเตอร์รวมถึงอินเทอร์เน็ต สื่อดังกล่าวมักนำเสนอเรื่องทางเพศในลักษณะเซ็กซี่ชวนหรือกระตุ้น (ศุภรัตน์ เอกอัศวิน, 2540) นอกจากนี้ในปัจจุบันเด็กยังสามารถเข้าถึงเว็บไซต์ต่างๆ ได้อย่างง่ายดาย ซึ่งก็มีเว็บไซต์ลามกอนาจารที่กำลังระบาดและเป็นปัญหาอยู่ จากสถิติการแจ้งเว็บไซต์ผิดกฎหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งแต่เดือนเมษายน 2545 ถึงปัจจุบันพบว่า มีการแจ้งเว็บไซต์ผิดกฎหมายประเภทลามกอนาจารถึง 2,283 เว็บ (กรุงเทพธุรกิจ, 12 มิถุนายน 2546 : 6)

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่จะมีอายุประมาณ 10 – 12 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยเด็กตอนปลายหรือวัยก่อนวัยรุ่น พัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับตัวเข้าสู่วัยรุ่น เช่น เริ่มสนใจเพศตรงข้าม อายากรู้ อยากเห็นในเรื่องต่างๆ เป็นต้น เด็กหญิงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายเร็วกว่าเด็กชายในวัยเดียวกัน เด็กวัยนี้จะเข้ากลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันและมีความสนใจในเรื่องต่างๆแตกต่างกัน ซึ่งเลสเตอร์ ดี. โคร

และ แอลิค โคร (Lester D. Crow and Alice Crow, 1956 อ้างถึงใน จงกล นาหิรัญ, 2526) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนเพศศึกษานั้น ควรสอนให้เหมาะสมกับวัยและการเจริญเติบโตของเด็ก เด็กจึงจะสามารถรับความรู้นั้นได้ ดังนั้นเนื้อหาที่สอนต้องเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก รวมทั้งสอนให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็กด้วยจึงจะเกิดผลดี

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางและกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษา, 2545) ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักสูตรของสถานศึกษา ในการจัดทำสาระเกี่ยวกับเพศศึกษาลงในหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษา จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนด้วย

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาตอนปลายจะเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างเด็ก กับวัยรุ่นที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ซึ่งสุชาติ โสมประยูร (2544) กล่าวว่าคนส่วนใหญ่ มักจะให้ความสำคัญกับช่วงวัยแรกเริ่มไม่มากเท่าวัยรุ่น โดยจะเห็นได้จากหนังสือ บทความ หรือ เอกสารต่าง ๆ ที่พิมพ์เผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องเพศและการเจริญเติบโตของเด็กวัยแรกเริ่มนั้นมีจำนวน น้อยมาก โดยจะเน้นไปที่วัยรุ่นเสียเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้เมื่อเด็กไม่มีสื่อที่สร้างความเข้าใจอย่าง ถูกต้องก็อาจจะหันไปลองผิดลองถูกกับสื่อลามกต่าง ๆ ได้ ซึ่งในเรื่องนี้ วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2545 อ้างถึงใน x - cite, 30 มกราคม 2545 : 3) กล่าวว่าในปัจจุบันครูอาจารย์ส่วนใหญ่บอกว่าปัญหา เรื่องเพศลามกไปถึงเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 แล้ว เนื่องจากเด็กไม่มีสื่อที่สร้าง ความเข้าใจถูกต้องในการศึกษา แต่กลับหันไปลองผิดลองถูกกับสื่อลามก เช่น วีดีโอ วีซีดี หนังสือ ลามก เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กเริ่มสนใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับร่างกายของตัวเอง และมีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนอาจจะไม่ได้ ตอบสนองของความสนใจของเด็ก จึงเป็นเรื่องที่ครูและผู้เกี่ยวข้องจะต้องคำนึงถึงให้มาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสนใจด้านเพศศึกษาของนักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร เหตุผล ที่เลือกศึกษาในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 เพราะเป็นวัยที่มีระดับพัฒนาการใกล้เคียง กัน และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ก็ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ไว้ในช่วงชั้นเดียวกัน คือ ช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการจัดเนื้อหาเพศศึกษาลงในหลักสูตร ส่วนเหตุผลที่เลือกศึกษาในโรงเรียนสาธิต เพราะว่าโรงเรียนสาธิตมีลักษณะต่างจากโรงเรียนทั่วไป

กล่าวคือ เด็กนักเรียนของโรงเรียนสาธิตสวนใหญ่จะมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูง นอกจากนี้โรงเรียนสาธิตมีการทำหลักสูตรใช้เอง และผู้วิจัยก็เป็นอาจารย์สอนอยู่ในโรงเรียนสาธิต จึงต้องการจะสำรวจความสนใจที่แท้จริงของนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องตั้งแต่เยาว์วัยอันจะส่งผลให้มีพฤติกรรมทางเพศศึกษาเหมาะสมเมื่อถึงวัยเจริญพันธุ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสนใจด้านเพศศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจด้านเพศศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศและระดับชั้นการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาความสนใจด้านเพศศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ในครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเท่านั้น
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศและระดับชั้นการศึกษา
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสนใจด้านเพศศึกษา
3. การศึกษาความสนใจด้านเพศศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ในครั้งนี้ จะครอบคลุมเนื้อหาในด้านต่อไปนี้
 1. การเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ
 2. สุขปฏิบัติเกี่ยวกับอวัยวะเพศ
 3. ระบบอวัยวะสืบพันธุ์
 4. ชีวิตและครอบครัว
 5. บทบาทของเพศชายและเพศหญิงในสังคมไทย
 6. โรคและความผิดปกติทางเพศ
 7. ปัญหาทางเพศและการแก้ไข

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยถือว่าข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เป็นข้อมูลที่ตอบตามความสนใจของนักเรียนผู้ตอบทุกคน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความสนใจด้านเพศศึกษา หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวข้อง ความอยากรู้หรือความสนใจที่มีต่อเนื้อหาเพศศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การเจริญเติบโตและการพัฒนาการทางเพศ
2. สุขปฏิบัติเกี่ยวกับอวัยวะเพศ
3. ระบบอวัยวะสืบพันธุ์
4. ชีวิตและครอบครัว
5. บทบาทของเพศชายและเพศหญิงในสังคมไทย
6. โรคและความผิดปกติทางเพศ
7. ปัญหาทางเพศและการแก้ไข

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ปีการศึกษา 2546 ในโรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

โรงเรียนสาธิต หมายถึง โรงเรียนสาธิต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
2. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
4. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)
5. โรงเรียนประถมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
6. โรงเรียนประถมสาธิตสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานด้านความสนใจเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 และใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดเนื้อหาเพศศึกษาให้สนองความสนใจของนักเรียน
3. เป็นแนวคิดสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอนเรื่องเพศแก่บุตรหลาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย